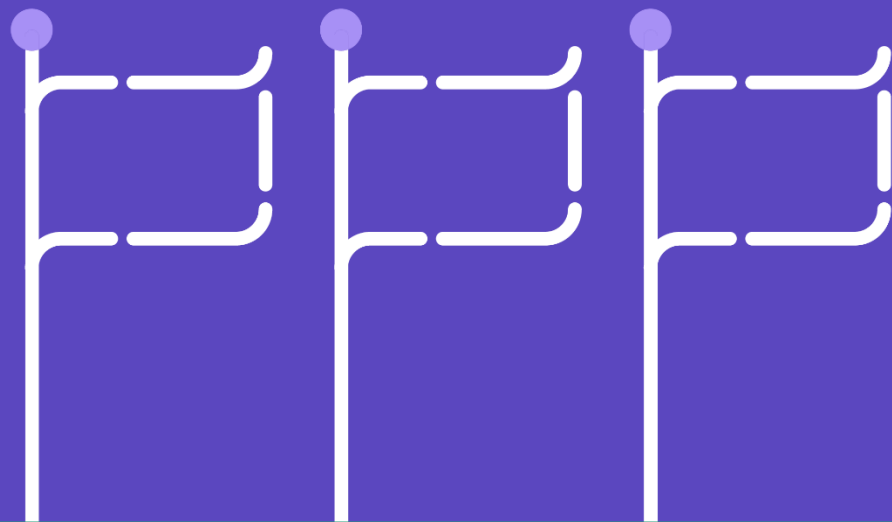

science
meets
regions

2022

#EUSci4Regio

Grad Zagreb, Almeria centar
06. travnja 2022.

**GRAD ZAGREB ZA KVALITETNIJI
ŽIVOT JEDNORODITELJSKIH
OBITELJI**

dr.sc. Romana Galić, pročelnica
Gradskog ureda za socijalnu zaštitu,
zdravstvo, branitelje i osobe s
invaliditetom

**Konferencija Znanost susreće regije:
„Skrivene među nama – Jednoroditeljske obitelji”**

SPECIFIČNOSTI JEDNORODITELJSKIH OBITELJI

JEDNORODITELJSKA OBITELJ: ne postoji jednoznačna definicija

Zakon o socijalnoj skrbi (NN 18/22): jednoroditeljska obitelj je obitelj u kojoj žive dijete odnosno djeca i jedan roditelj, a samohrani roditelj je roditelj koji živi sam s djetetom, sam skrbi o njemu i sam ga uzdržava

Jednoroditeljska obitelj je obitelj u kojoj djeca žive s jednim roditeljem, a drugi je umro ili napustio obiteljsku zajednicu **(Puljiz i sur., 2005)**

UZROCI JEDNORODITELJSTVA: smrt, razvod braka, napuštanje obitelji od strane jednog roditelja, izvanbračno rođenje, jedan partner živi dislocirano od obitelji iz bilo kojih razloga poput bolesti, posla, izdržavanja zatvorske kazne i sl. (Grozđanić, 2000).

STAV DRUŠTVA prema jednoroditeljskim obiteljima često ovisi o uzroku jednoroditeljstva.

- Potvrdilo se da su roditelji iz jednoroditeljskih obitelji izloženi većem broju stresora od roditelja u braku (Avison, 1997).
- Razlog tome leži u različitoj distribuciji vremena i broju obaveza koje su u dvoroditeljskim obiteljima raspoređene između oba partnera.

RIZIK OD SIROMAŠTVA

- **UTJECAJ SIROMAŠTVA NA DJECU U JEDNORODITELJSKIM OBITELJIMA:**
- stopa rizika od siromaštva u 2020. u Hrvatsko iznosila je **18,3%**
- dječje siromaštvo u Republici Hrvatskoj iznosi **20,2%**
- najviše stope rizika od siromaštva prisutne su u kućanstvima koja čine jedan roditelj s uzdržavanom djecom— **jednoroditeljske obitelji**, za koje stopa rizika od siromaštva iznosi **30,5%**
- u kućanstvima s dvije odrasle osobe s troje ili više djece, stopa rizika od siromaštva iznosi **23,1%** (DZS, 2021.)
- **198** samohranih roditelja **korisnici zajamčene minimalne naknade** (CZSS Zagreb, 2022.)
- Siromaštvo je 4 puta veće u jednoroditeljskim obiteljima nego u dvoroditeljskim obiteljima
- **Feminizacija i infantilizacija siromaštva** -> porast broja siromašnih žena i djece
 - Siromaštvo djece -> opasnost za odrastanje i osuđenost na život u siromaštvu
 - > veći rizik nižih obrazovnih ishoda i ispadanja iz obrazovnog sustava
- različiti uzroci nastajanja jednoroditeljskih obitelji zahtijevaju specifičan pristup i različite potrebe

ISTRAŽIVANJE - KVALITETA ŽIVOTA I NEKA PSIHOSOCIJALNA OBILJEŽJA MAJKI IZ JEDNORODITELJSKIH OBITELJI

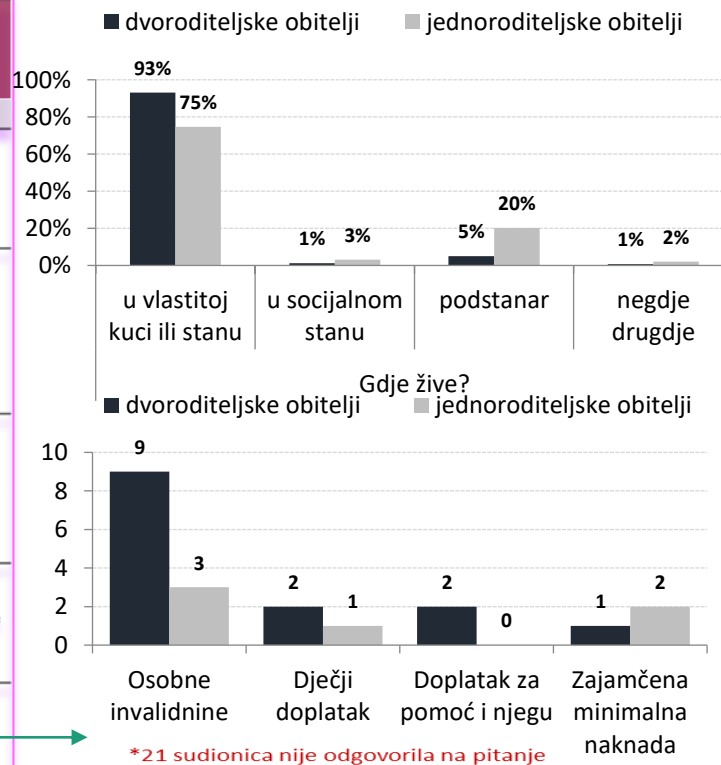

REZULTATI – SOCIODEMOGRAFSKA OBILJEŽJA SUDIONICA

- Cilj istraživanja - ispitati razinu materijalnog statusa, roditeljskog stresa, socijalne podrške, kvalitete života i psihološke dobrobiti majki s obzirom na roditeljski status (jednoroditeljske ili dvoroditeljske obitelji)
- Prosječno trajanje jednoroditeljstva među uključenim sudionicama iznosi 76 mjeseci, što odgovara razdoblju oko 6 godina
- Postoje velika odstupanja te su uzorkom uključene sudionice koje su same od 3 mjeseca do 14 godina
- Uključene sudionice u dobi od 30 do 59 godina starosti
- Majke iz jednoroditeljskih obitelji imaju prosječno 42 godine ($M=41,83$, $SD=5,250$), a majke iz dvoroditeljskih obitelji 43 godine ($M=42,9$, $SD=4,695$).
- Sudionice iz dvoroditeljskih obitelji imaju u prosjeku nešto više djece ($t=3,286$, $p<,01$; $M=2$; $M=2,34$).
- Sudionice iz dvoroditeljskih obitelji imaju u prosjeku više članova kućanstva ($t=6,824$, $p<,01$; $M=3,41$; $M=4,47$).

REZULTATI – SOCIODEMOGRAFSKA OBILJEŽJA SUDIONICA

		dvoroditeljske obitelji		jedoroditeljske obitelji		χ^2
		N	%	N	%	
Ukupno		623	100%	99	100%	
Bračni status	u bračnoj/vanbračnoj zajednici	611	99%	5	5%	
	razvedena ili rastavljena	5	1%	77	80%	
	udovica	1	0%	7	7%	
	ostalo	2	0%	7	7%	
Obrazovanje	nezavršena OŠ	1	0%	0	0%	1,512
	OŠ	17	3%	2	2%	
	SŠ	298	48%	53	54%	
	viša škola ili fakultet	259	42%	36	36%	
	magistar znanosti/doktor znanost	46	7%	8	8%	
Radni status	u stalnom radnom odnosu	534	87%	82	85%	10,897*
	povremeno zaposlena	20	3%	7	7%	
	nezaposlena	31	5%	5	5%	
	umirovljenica	2	0%	2	2%	
	ostalo	30	5%	1	1%	
Gdje živite?	u vlastitoj kući ili stanu	579	93%	74	75%	35,273**
	u socijalnom stanu	7	1%	3	3%	
	podstanar	31	5%	20	20%	
	negdje drugdje	4	1%	2	2%	
Primate li neki oblik socijalne pomoći	ne	580	95%	89	91%	2,43
	da	32	5%	9	9%	

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

REZULTATI – UZROCI JEDNORODITELJSTVA I ULOGA DRUGOG RODITELJA

		N	%
Ukupno		99	100%
Koji je uzrok jednoroditeljstva?	razvod braka	77	79%
	smrt partnera	7	7%
	od početka nije živio s nama	11	11%
	nešto drugo	2	2%
Pridonosi li drugi roditelj (s kojim dijete ne živi) financijski u podmirenju troškova oko djeteta?	nikad	9	10%
	rijetko	6	7%
	povremeno	20	23%
	često	18	20%
Jeste li u kontaktu s drugim roditeljem vaše djece?	uvijek	35	40%
	nikad	5	6%
	rijetko	12	13%
	povremeno	26	29%
Kako biste opisali svoj odnos s drugim roditeljem vašeg djeteta?	cesto	23	26%
	uvijek	24	27%
	vrlo lošim	17	19%
	lošim	11	12%
	osrednjim	24	27%
	dobrim	22	25%
	vrlo dobrim	15	17%

- Najčešći uzrok jednoroditeljstva razvod braka – 79%
- Partner od početka nije živio s obitelji – 11%.
- 40% drugih roditelja uvijek financijski pridonosi u podmirenju troškova za djecu,
- 17% jednoroditeljskih obitelji, drugi roditelj financijski rijetko ili nikad ne pridonosi troškovima za djecu.
- 82% sudionica je u barem povremenom kontaktu s drugim roditeljem djece.
- 58% je s njim u osrednjem, lošem ili vrlo lošem odnosu.

REZULTATI – RAZLIKE U PSIHOSOCIJALNIM KARAKTERISTIKAMA

		N	M	SD	t
Neformalna podrška	Jednoroditeljske obitelji	96	2,65	0,745	2,839**
	Dvoroditeljske obitelji	610	2,87	0,667	
Formalna podrška	Jednoroditeljske obitelji	87	1,71	0,560	1,758
	Dvoroditeljske obitelji	536	1,84	0,633	
Percepcija socijalne podrške	Jednoroditeljske obitelji	95	5,83	1,261	3,024**
	Dvoroditeljske obitelji	611	6,23	0,859	
Kvaliteta života	Jednoroditeljske obitelji	95	5,00	0,839	3,580**
	Dvoroditeljske obitelji	606	5,31	0,776	
Psihološka dobrobit	Jednoroditeljske obitelji	98	2,19	0,407	1,255
	Dvoroditeljske obitelji	620	2,24	0,354	
Depresivnost	Jednoroditeljske obitelji	95	2.14	0.424	2.520*
	Dvoroditeljske obitelji	600	2.25	0.381	
Anksioznost	Jednoroditeljske obitelji	98	2.02	0.548	0.263
	Dvoroditeljske obitelji	607	2.04	0.527	
Razdražljivost prema van	Jednoroditeljske obitelji	95	2.04	0.551	0.100
	Dvoroditeljske obitelji	608	2.05	0.482	
Razdražljivost prema unutra	Jednoroditeljske obitelji	98	2.60	0.448	1.750
	Dvoroditeljske obitelji	614	2.68	0.400	
Roditeljski stres	Jednoroditeljske obitelji	96	1,86	0,451	-0,700
	Dvoroditeljske obitelji	618	1,82	0,472	

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Postoji statistički značajna razlika u:

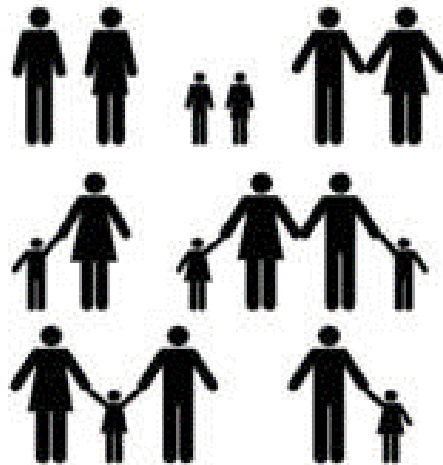
- Neformalnoj podršci ($t=2,839$, $p < 0,01$),
- Percepciji socijalne podrške ($t=3,24$, $p < 0,01$),
- Kvaliteti života ($t=3,580$, $p < 0,01$),
- Depresivnosti ($t=2,520$, $p < 0,05$)

Majke iz jednoroditeljskih obitelji procjenjuju nižom socijalnu podršku i kvalitetu života te izvještavaju o višoj razini depresivnosti.

GRADSKI URED ZA SOCIJALNU ZAŠTITU, ZDRAVSTVO, BRANITELJE I OSOBE S INVALIDITETOM

- od 2000. mjere usmjerene osobama starije životne dobi, osobama s invaliditetom i drugim korisnicima
- jednoroditeljske obitelji – *skrivenne među nama*

**ODLUKA O
SOCIJALNOJ SKRBI
GRADA ZAGREBA**

NOVČANE POMOĆI

Naknada za
troškove
stanovanja
(pomoć za
ogrjev)

Novčana
pomoć
osobama
kojima je
priznato
pravo na
status
roditelja
njegovatelja
ili status
njegovatelja
(**22** obitelji u
2021.)

**POMOĆI U
NARAVI**

obiteljski paketi –
114
jednoroditeljskih
obitelji
(obuhvaćeno **162**
djece)

prehrana u pučkoj
kuhinji – **55**
jednoroditeljskih
obitelji (obuhvaćeno
118 djece)

pomoć djeci u
mliječnoj hrani

ljetovanje

**DRUGI OBLICI
POMOĆI**

savjetovanje
i pomaganje

**OSTALE POMOĆI
GRADA KOJE NISU
PROPISANE
ODLUKOM**

dodatni bodovi
za stipendiju
učenicima/stude
ntima slabijeg
socijalnog
statusa

oprema za
novorođenčad

sufinanciranje
programa/projekata
socijalnog i
humanitarnog
značenja

*jednoroditeljske
obitelji (članovi
kućanstva) mogu
participirati u svim
navedenim
pomoćima

ZAGREBAČKA STRATEGIJA BORBE PROTIV SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI OD 2021. DO 2025.

- Strateški cilj Zagrebačke strategije je prevencija i smanjenje rizika od siromaštva i socijalne isključenosti na području Grada Zagreba
- Potrebno je razvijati dinamični model socijalnih prava koja će biti ciljana, obuhvatna, adekvatna te nadopunjavajuća u cilju zadovoljenja egzistencijalnih potreba građana Grada Zagreba i uključivanja u zajednicu
- **MJERE IZ ZAGREBAČKE STRATEGIJE KOJE SE ODOSE NA JEDNORODITELJSKE OBITELJI (30,5%)**
- **Izmjena Odluke o socijalnoj skrbi**
 - Istraživanje o jednoroditeljskim obiteljima u Gradu Zagrebu
 - Proširenje obuhvata korisnika prava na naknadu za troškove stanovanja
 - Osiguravanje uvjeta za provedbu mjera, usluga, podrške i obiteljske asistencije za jednoroditeljske obitelji
 - Osiguravanje slobodnih aktivnosti za djecu i odrasle u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

GRAD ZAGREB - ŠTO PLANIRAMO?

- **Ispuniti uvjete** za provedbu mjera usmjerenih prema jednoroditeljskim obiteljima zadanih unutar **Zagrebačke strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti od 2021.- 2025.**
- **Novi Socijalni plan Grada Zagreba** – mjere za jednoroditeljske obitelji
 - važna međusektorska suradnja (nadležni gradski uredi, ustanove, organizacije civilnog društva, akademska zajednica, korisnici) u vezi pružanja pomoći i usluga
 - jačanje kapaciteta i podrške jednoroditeljskim obiteljima kroz sufinanciranje programa i projekata
 - dostupnost informacija o pravima
 - senzibilizacije javnosti – jačati socijalnu mrežu kroz odgovarajuću društvenu podršku
 - vodič kroz ostvarivanja prava i usluga

GRAD ZAGREB - ŠTO PLANIRAMO?

- Kvalitetne i dostupne usluge za djecu i obitelj koje omogućavaju pomirenje obiteljske i radne uloge
- Predškolske ustanove kao ulaganje u djecu (bolji obrazovni, socijalni i radni ishodi)
- Prilagođeni i fleksibilni oblici rada za obitelji/samohrane roditelje
- Unaprijeđeni sustav uzdržavanja/alimentacija
- Ciljane naknade za obitelj kroz sustav socijalne zaštite (nadogradnja naknada isključivo za jednoroditeljske obitelji, univerzalni doplatak za djecu, pomoć za troškove stanovanja...)
- Potrebe jednoroditeljskih obitelji (Zagreb, 2016.) - pomoć pri zaposlenju, stanovi za samohrane majke, financijska pomoć, čuvanje djece kada su bolesna, radionice za djecu i roditelje

ZAKLJUČNO

- trend rasta jednoroditeljskih obitelji uslijed stalne transformacije društva
- jednoroditeljske obitelji predstavljaju nove socijalne rizike društva
- zbog toga trebaju snažnu podršku
- podrška se treba razvijati u lokalnoj zajednici u kojoj žive
- osigurati kvalitetne socijalne usluge usmjerene na sve kategorije u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti pa tako i za jednoroditeljske obitelji
- informiranje i senzibilizacija javnosti o jednoroditeljskim obiteljima i njihovoj problematici

HVALA NA PAŽNJI !!!!!

dr.sc. Romana Galić, pročelnica
Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo,
branitelje i osobe s invaliditetom